

Для кращого розуміння певних ознак чи явищ використовую метод пошуку аналогій. Це узагальнення певних ознак чи властивостей одних предметів і пошук подібних властивостей інших. Аналогії можуть бути прямими, символічними, фантастичними. Використання аналогій у творчому процесі розвиває логічне мислення, пам'ять, увагу, фантазію студента.

На етапі закріплення вивченого матеріалу використовую кросворди та ігри: «Хто більше знає», «Поле чудес», вікторини, прийом «П'ять речень», а також складання сенкенів.

На занятті, в залежності від кількості студентів, об'єдную їх у пари, трійки та групи. Усе, що пропонують студенти, обговорюємо. Допмагаю студентам опрацювати інформацію, прийняти власні рішення. Спостерігаю, щоб жоден з студентів не залишився поза обговоренням. Для забезпечення швидкого та ефективного включення студентів в інтерактивну діяльність даю їм пам'ятки, які містять опис діяльності в збірнику «Учись учитись». Робота в групах може бути організована на таких етапах заняття, як актуалізація, вивчення нового та закріплення вивченого матеріалу. На етапі мотивації навчальної діяльності застосовую метод асоціювання, вправу «Мікрофон», «Мозковий штурм». Ці вправи дають можливість студентам вільно висловлювати свої думки.

На інтерактивних заняттях залучаю студентів до визначення мети заняття, тобто очікуваних результатів. Важливо, щоб студент не тільки знав, розумів, чого він досяг, а й чого він хотів би досягти на наступному занятті.

Необхідну інформацію для роботи на занятті студент може отримувати під час міні-лекції, роботи із роздатковим матеріалом, виконання домашнього завдання, викладу повідомлення, опрацювання матеріалу підручника.

Отже, інтерактивні методи навчання дають можливість активізувати мислення студентів, залучати їх до плідної бесіди, мотивувати навчання, показувати різні точки зору, допомагає ставити свої запитання та формувати власну думку.

В статье рассматривается целесообразность использования интерактивных технологий обучения в учебном процессе при преподавании дисциплин.

The article deals with the feasibility of using interactive teaching technologies in educational process in teaching subjects

УДК 37.04

ВРАХУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ТА ВІКОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ»

**О.А. Заболотній к.пед.н., доцент кафедри життєдіяльності людини
ВП НУБіП «Ніжинський агротехнічний інститут»**

Анотація: у роботі досліджується проблема врахування індивідуальних, психологічних та вікових особливостей студентської молоді в процесі навчання дисципліни «Фізичне виховання».

Ключові слова: фізичне виховання, спеціальна медична група, вікові особливості, індивідуальні особливості, фізичні навантаження.

Нині в Україні здійснюється широкоформатна освітня реформа. Стратегію і напрями державної політики в галузі освіти визначено Конституцією України, законами України «Про освіту», „Про загальну середню освіту», „Про вищу освіту», Національною доктриною розвитку освіти України в ХХІ столітті. В останній, зокрема, зазначається, що головною

метою української системи освіти є створення умов для розвитку і самореалізації кожної особистості, а одним з пріоритетів державної політики є особистісна орієнтація освіти. Водночас глобалізація економіки, демократизація та формування інформаційного суспільства, розширення міжнародних зв'язків, приєднання України до Болонського процесу, інші виклики часу вимагають утвердження нової парадигми освіти, впровадження особистісно-орієнтованих технологій навчання, індивідуалізації навчального процесу, реалізації принципу щодо освіти впродовж життя, посилення її конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг. В педагогічній діяльності висока ефективність навчання і виховання досягається завдяки всебічному знанню учнів (студентів) з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей.

Дослідженню особливостей студентського віку приділяли увагу багато психологів (Л. С. Виготський, Е. В. Клімов, В. Н. Осипова, А. О. Смірнов, Г. С. Костюк, І. С. Кон, В. П. Кутіщенко, П. М. Якобсон та ін.), які показали його специфіку та неоднорідність, проаналізувавши основні психолого-вікові особливості інтелекту, вольової та емоційної сфер.

Метою даної статті дослідження проблеми врахування індивідуальних, психологічних та вікових особливостей студентської молоді в процесі навчання дисципліни «Фізичне виховання».

Для досягнення даної мети були поставлені наступні завдання:

- проаналізувати психолого-педагогічну літературу з даної проблеми;
- показати можливі шляхи вирішення даного питання;
- показати результати діяльності запропонованих шляхів вирішення.

Нині існують різні вікові періодизації фаз розвитку дорослої людини. За міжнародною класифікацією завершення юності і початок дорослості починається для жінок в 20 років, а для чоловіків – в 21 рік. Отже, більшість студентів в період навчання у вузі завершує свою фазу юності і переходить у фазу дорослості. В цей період завершуються головні фази біологічного і особистісного розвитку. Формування основних рис та особливостей характеру і особистості студента, як правило, теж завершується.

Між тим розвиток організму й особистості студента характеризується рядом суттєвих протиріч. В процесі його життя виникають і якось переборюються протиріччя між спадковістю і середовищем, між різними регуляторами його життєдіяльності. Настання фізичної, розумової та трудової зрілості не співпадають в часі. Якщо фізична зрілість вже в основному завершена, то розумова й трудова ще ні. Головне надбання юності – це відкриття свого внутрішнього світу. Для дитини єдиною усвідомленою реальністю є зовнішній світ, куди вона проектує і свою фантазію. Навпаки, для юнака зовнішній, фізичний світ – лише одна із можливостей суб'єктивного досвіду, серцевиною якого є він сам. Набувши можливість заглиблюватися в собі, в свої переживання, юнак відкриває цілий світ емоцій, красу природи, звуки музики, нові фарби. Відкриття свого внутрішнього світу – дуже важлива радісна і хвилююча подія, але вона викликає і багато тривожних, драматичних переживань. Виявляється, «внутрішнє Я» може не співпадати із зовнішньою поведінкою. У 17–20-річному віці ще недостатньо розвинута здатність до регуляції своєї поведінки, чому сприяють і більша «свобода» у навчанні, і послаблення контролю. Через недостатній життєвий досвід деякі студенти плутають ідеали з ілюзіями, романтику з екзотикою тощо.

Студенти вищих навчальних закладів проходять медичний огляд не рідше одного разу протягом навчального року. У результаті зроблених висновків їх розподіляють для занять з фізичного виховання на основну, підготовчу і спеціальну медичні групи. Студентів зі значними відхиленнями в стані здоров'я скеровують на заняття ЛФК до лікувально-профілактичних закладів.

Списки студентів із зазначенням діагнозу медичної групи, завізовані лікарем, передаються завідувачам кафедр вищих навчальних закладів і викладачам з фізичного виховання.

Матеріали III регіональної науково-методичної конференції «Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності»

Студенти, віднесені до спеціальної медичної групи, проходять протягом навчального року додаткове медичне обстеження. Поділ студентів на медичні групи Чисельність груп не повинна перевищувати 10-20 осіб на одного викладача. Для занять фізичною культурою і спортом усіх студентів на підставі даних про стан здоров'я і фізичну підготовленість розподіляють на групи: основну, підготовчу і спеціальну.

У спеціальну медичну групу включають студентів, у яких виявлені: ревматизм з поразкою і без поразки клапанного апарату серця; рецидиви ревмокардиту; природжені вади серця; дистрофія міокарду; хронічний тонзиліт з поразкою серця; гнійні і змішані форми синуситів (гаймориту, фронтитів); рецидиви після операцій біляносових пазух; захворювання гортані з порушенням дихання або голосоутворення; хронічні гнійні запалення вуха; хронічне запалення легенів з явищами бронхосклерозу; бронхіальна астма з частими нападами; активна форма туберкульозу; стійке підвищення артеріального тиску; виражені дефекти опорно-рухового апарату; нервової і ендокринної систем; анемія; міопатія і інші виражені порушення зору; наслідки гострих хронічних захворювань і їх загострень. Студентів, які за станом здоров'я, віднесено до спеціальної медичної групи, для занять з фізичного виховання поділяють на підгрупи. Існує два підходи до розподілу студентів на підгрупи: у залежності від характеру захворювання і залежно від важкості і характеру захворювання студентів (функціональним станом).

Заняття з фізичного виховання у студентів спеціальної медичної групи характеризується такими особливостями:

1. Обов'язкове включення в кожне заняття вправ для формування правильної постави, на розслаблення і спеціальних дихальних вправ.
2. Заняття складається з 4-х частин.
3. Шиккування студентів відбувається не за зростом.
4. Допустимим є застосування пасивного відпочинку.
5. Дозволяється виконання загальнорозвивальних вправ у довільному, зручному для студентів темпі.
6. Розучування (удосконалення, закріплення) лише однієї вправи в основній частині заняття.
7. Повторення основної вправи на більше 5ти разів.

В організації навчання та реабілітації студентів із відхиленнями в здоров'ї необхідно дотримуватися певного режиму в проведенні занять з ЛФК та інших методів фізичної реабілітації, які в тижневому циклі повинні послідовно чергуватись із заняттями фізичного виховання. На цих заняттях повинні бути враховані насамперед дані медичного діагнозу і прогнозу, а також протипоказання до застосування фізичних навантажень при різних порушеннях організму. Перспективи подальшого розвитку полягають у вивченні та впровадженні нових оздоровчих методик занять фізичними вправами для студентів із ослабленим здоров'ям.

На основі викладеного вище матеріалу можна зробити такі висновки:

- кожна людина єдина й неповторна у своїй індивідуальності, що проявляється в індивідуальних особливостях. Вважається, що виховання й навчання повинні максимально спиратися на індивідуальність;
- необхідність індивідуального підходу викликана тією обставиною, що будь-який вплив неможливий без використання її індивідуальних особливостей, через «внутрішні умови», без урахування яких неможливий по-справжньому дієвий навчально-виховний процес;
- до індивідуальних особливостей відносяться своєрідність відчуттів, сприйняття, мислення, пам'яті, уяви, особливості інтересів, нахилів, здібностей, темпераменту, характеру особистості. Індивідуальні особливості впливають на розвиток особистості, ними значною мірою зумовлено формування всіх якостей

– при врахуванні індивідуальних особливостей підвищується рівень навчання, викладачу простіше працювати зі студентами, коли відомо, на які особливості можна спиратись у процесі роботи. Співробітництво між студентами та викладачем – головна засада результативного навчання.

Добре поставлена методика – це лише перший рівень навчання, але коли постає питання про просування на більш високий рівень знань, навичок, умінь, то тут обов'язково передбачається сформованість своєрідних способів дії, що визначаються індивідуальними особливостями людини. Ігнорування цих способів може стати гальмом у досягненні високих результатів, у розвитку здібностей особистості.

Таким чином, перелічені особливості підтверджують необхідність впровадження індивідуального підходу до навчання, з метою мотивації до самостійності у розв'язанні поставлених завдань.

Список літератури

1. Зайченко І. В. Педагогіка. Навч. посіб. для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. – Чернігів, 2003. – 528 с.
2. Пидкасистый П. И., Фридман Л. М., Гарунов М. Г. Психолого-дидактический справочник преподавателя высшей школы. – М. : Педагогическое общество России, 1999. – 354 с.
3. Психологія: Навч. посіб. / О. В. Винославська, О. А. Бреусенко-Кузнецов, В. Л. Зливков та ін.; За наук. ред. О. В. Винославської. – К.: Фірма «ІНКОС», 2005. – 352 с.
4. Рыбалко Е. Ф. Возрастная и дифференциальная психология: Учеб. пособие. – Л. : Изд-во Ленинградского ун-та, 1990. – 256 с.
5. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навч. посіб. – К. : Вища школа, 2005. – 239 с.

Учет индивидуально-психологических и возрастных особенностей студентов в процессе обучения дисциплине «Физическое воспитание»

А.А. Заболотный

Аннотация: в работе исследуется проблема учета индивидуальных, психологических и возрастных особенностей студенческой молодежи в процессе обучения дисциплины «Физическое воспитание».

Ключевые слова: физическое воспитание, специальная медицинская группа, возрастные особенности, индивидуальные особенности, физические нагрузки.

Considering individual psychological and age peculiarities of students during training discipline «Physical education»

O. Zabolotniy

Abstract: The problem in the consideration of the individual, psychological and age characteristics of students in teaching discipline «Physical education».

Keywords: physical education, special medical group, age characteristics, personality, physical activities.